

РЕЦЕНЗИЯ

от професор Георги Василев Бахчеванов, д-р

на научните трудове, представени по конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, (Институционална сигурност и превенция на организираната престъпност), **обявен** в ДВ бр. № 49/17.06.2025 г. **с кандидат** доцент д-р Петер Лушонци.

1. Кои трудове от представените от кандидата се приемат за оценка:

Приемам за оценяване всички трудове, представени от кандидата по конкурса, които включват: хабилитационен труд под формата на публикувана монография в професионалното направление на конкурса; публикувана монография, която не се представя като основен хабилитационен труд; 8 (осем) статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; 2 (две) статии и доклади, публикувани в научно рецензирани и редактирани колективни томове; 2 (две) публикувани глави от колективна монография; 2 (два) публикувани университетски учебника.

Представените публикации и цитирания не повтарят вече представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за заемане на предходна академична длъжност „доцент“.

Всички предоставени от кандидата трудове са в обхвата на научната област на конкурса., оформени са прецизно и отговарят на изискванията за академични публикации.

2. Обща характеристика на научноизследователската, научноприложната и педагогическата дейност на кандидата

Кандидатът по конкурса работи в научни области, които са напълно релевантни към конкурса.

Доцент д-р Петер Лушонци успява успешно да балансира между своята административна, научноизследователска и преподавателска дейност. От предоставената справка се вижда, че доцент д-р Петер Лушонци започва своята академична кариера от 2002 година. От 2023 година е ректор на Университета по управление на сигурността в Кошице. Същият е преминал по всички стъпала на академичната кариера.

Кандидатът е утвърден изследовател с приноси както в националното, така и в международното развитие на знанието в областта на сигурността. Има трайни интереси в областта на информационната сигурност. Дисертационният му труд за ОНС „доктор“ е на тема: „Проектирането на качествени методи за управление на сигурността като средство за стимулиране развитието на безопасното съхранение на защитени активи“.

Ръководител е на два национални научни проекта и е участник в един международен и един национален научни проекта.

Същият е доказан лектор с университетски, национален и международен принос в преподавателското, учебното и педагогическото развитие.

Всички академични и други длъжности заемани от кандидата са в съответствие с областта на обявения конкурс.

3. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата.

Участникът в конкурса е основен преподавател в учебна програма „Управление на системи за сигурност“ в следния обхват от предмети: Технологии за информационна сигурност; Управление на риска; Управление на околната среда и инженерство; Семестриален проект; Система за периметърна защита; Одит на системи за управление; Проектиране на системи за сигурност; Теория на риска; Превенция на престъпността; Управленски информационни системи; Информационни системи в логистиката; Компютърна и комуникационна сигурност.

Като част от педагогическия опит на участника в конкурса приемам и научното ръководство на трима успешно защитили докторанти.

Давам положителна оценка на педагогическата подготовка на участника в конкурса.

4. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Всички представени публикации от кандидата са в обхвата на научната област на конкурса.

4.1. Основните направления в изследователската дейност на кандидата са:

- теория на сигурността и управление на риска – Б.3.1; Г10.1; Г10.2.
- сигурност при изпълнение на спешната медицинска помощ – Б.3.1; Г.6.8; Г.7.2.
- информационна сигурност – Г.6.1; Г.6.2; Г.6.3; Г7.1; Е.21.1.
- криминалистика – Г.4.1; Е21.2.
- икономическа сигурност – Г.6.2; Г.6.4; Г.6.5.
- управление на кризи Г.6.6; Г.6.7.

4.2. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Основните приноси на кандидата са с научен и научно приложен характер. Разширени и допълнени са съществуващите и са генерирани нови научни знания, свързани с теория на сигурността, информационната сигурност и криминалистиката.

Приносите на кандидата за науката и практиката се доказват от активното му участие в научни форуми, разработването и внедряването на проекти и от многобройните цитирания и позовавания.

Учебниците, монографиите, научните доклади и статиите на кандидата намират приложение в обучението по дисциплините подробно описани в т.3 на рецензията.

Резултатите от научните изследвания на кандидата съдържат теоретични обобщения и решения на научно-приложни проблеми, които представляват оригинален принос в науката и практиката.

4.3. Преценка на монографията „Избрани рискови аспекти на упражняването на професията на парамедик, засягащи нейната безопасност“. Кошице: USM в Кошице. 167 стр. ISBN: 978-80-8185-049-3.

Монографията успешно осъществява интердисциплинарен трансфер на знания от учебната област „Защита на лица и имущество“ към учебната област „Спасителни служби“, в рамките на съвместната учебна област „Теория на сигурността“. Изборът на специфични рискови области, които са описани в работата, съответства на взаимното преплитане на двете изходни области.

В работата са използвани предимно качествени методи на изследване, чиято задача е първоначално да се уточнят входните данни и границите на решавания проблем и по този начин да се помогне за дефинирането на частични проблеми. При изследването на научния проблем са използвани анализ на текстови източници и събрани казуси, проучване на практика и контролирани интервюта с експерти, както и със служители на различни длъжности в спасителните служби. При използването на количествени методи е използван предимно анализ на различни резултати от системи, статистика и измервания от учения и практическо изпълнение на службата за спешна медицинска помощ, което е довело до знания, които могат да бъдат комбинирани със знания, получени чрез описаните качествени методи. Методът на наблюдение е използван главно при изследване на взаимодействието на спасител с нестандартна ситуация - риск. Неформалните знания са получени чрез контролирани интервюта с ръководството, отговорно за управлението на тези рискове в системата за управление на емисията. Въз основа на синтеза на знания от анализа на източниците и околната среда, авторът идентифицира ключови рискове, произтичащи главно от комплексното познаване на явленията и механизма им на взаимно влияние. След създаване на обективна картина на състоянието на нещата, публикацията завършва с предложена процедура, технически решения или друга мярка, водеща до смекчаване на идентифицираните и оценени рискове или до елиминиране на произтичащата от тях заплаха.

Според автора управлението на рисковете за сигурността в спасителните служби трябва да се разглежда като мултидисциплинарен въпрос.

Монографията „Избрани рискови аспекти на упражняването на професията на парамедик, засягащи нейната безопасност“, разработена от доц. д-р Петер Лушонци притежава всички качества на **завършен научен труд**. Тя има значима научна и научно-практическа стойност.

5. Оценка в каква степен приносите са дело на кандидата.

Представените в конкурса научни трудове и приносите в тях са лично дело на кандидата.

6. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

Не разполагам с неанонимен (а също така и с анонимен) мотивиран писмен (или устен) сигнал за установяване на плагиатство в монографиите, статиите и докладите на кандидата по конкурса. В авторските си разработки участникът в конкурса коректно използва мнения на други автори като цитира използваните литературни източници съгласно изискванията на академичната етика.

7. Критични бележки за рецензираните трудове.

Относно предоставените за рецензиране трудове, нямам критични бележки.

Имам следните препоръки към кандидата:

- да насочи усилия към разработване на самостоятелни учебници, учебни пособия и учебно-методически помагала, които използва в своята преподавателска дейност, с които да повиши ефективността на своята работа с обучаемите;

- да систематизира научните области в които работи и да класифицира характера на приносите си и получените резултати.

8. Изпълнение на изискванията по показатели за заемане на академична длъжност „професор“

Доцент Петер Лушонци покрива минималните изисквания по показатели за заемане на академична длъжност „професор“ (Таблица 1).

Таблица 1. Изпълнение на изискванията по показатели за заемане на академична длъжност „професор“

Група от показатели	Съдържание	Мин. изисквания НАЦИД	Петер Лушонци
<i>A</i>	<i>A1</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
<i>B</i>	<i>B3</i>	<i>100</i>	<i>100</i>
<i>Г</i>	<i>Г4+ Г6+Г7+Г10</i>	<i>200</i>	<i>208</i>
<i>Д</i>	<i>Д11</i>	<i>100</i>	<i>105</i>
<i>Е</i>	<i>Е15+Е16+ Е17+ Е18+ Е21</i>	<i>100</i>	<i>245</i>
<i>Общо</i>		<i>550</i>	<i>708</i>

9. Заключение.

Предоставената от кандидата в конкурса доц. д-р Петер Лушонци документация и научна продукция отговарят на нормативните изисквания за заемане на академичната длъжност професор.

Оценката ми за научните трудове на доц. д-р Петер Лушонци, единствен участник в конкурса за заемане на академична длъжност „професор“ в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, за специалност „Съвременни модели на сигурността. (Сигурност на електронната комуникация и интелектуалната собственост)“

е „положителна“.

Предлагам на уважаемото научно жури по конкурса, доц. д-р Петер Лушонци да бъде избран в конкурса и предложен да заеме академичната длъжност „професор“.

Дата 24.01.2026 г.

Член на научното жури:

Проф. Бахчеванов, ДН